

stab kultur

Notat

Til: Karl Inge Stumo

Kopi til:

Saksbehandler: Ane Steingildra Alvestad

Vår referanse: 21/7900-21

Dato: 15.09.2022

Kommuneantikvarens uttale ang. riving

Bolighuset på Torget 1 er i følge «Hus og innbyggere i Gamle Skudeneshavn» oppført i 1853. Huset var da kortere. Allerede ved takst i 1859 var det påbygget med 6 meter mot nord. Det fikk da den størrelsen det har i dag. Det opprinnelige huset var tømret, mens den påbyggede delen var i bindingsverk. Påbygget ble opprinnelig benyttet til lager. Senere ble dette tatt i bruk til beboelse. Huset har inneholdt garveri, skomakerverksted, bakeri, veveri, skole og apotek. Huset er hevet, antakelig på 1950-tallet, og har i dag en høy grunnmur i bordforskalt betong.

Huset og husets historie er en viktig brikke i historiske Gamle Skudeneshavn. Huset har en sjelden størrelse og har gjennomgått mange endringer opp gjennom årene. Det fremstår i dag som «modernisert» utvendig, men med material- og bygningsdetaljer som forsøker å kopiere det opprinnelige. (Klippet ut fra tidligere uttale i saken).

Det foreligger allerede tillatelse til:

- å demontere og gjenoppbygge uthuset
- rive original takkonstruksjon og erstatte denne med moderne sperretak
- rive reisverkskonstruksjon i nordre halvdel av huset og erstatte denne med moderne konstruksjon
- heve bygningen ved å bygge på kjellermuren

Nå søkes det om dispensasjon for å rive den siste originale delen av huset, den laftede tømmerkassen. Søknaden kommer på bakgrunn av dårlig tilstand. Rogaland fylkeskommune har mottatt søknaden og har bedt kommuneantikvar i Karmøy om en uttale i saken. Vi minner om at dersom det innvilges dispensasjon for riving må det sendes inn en endringssøknad til Karmøy kommune.

Tømmerkassen som nå ønskes revet er konstruksjonen til det opprinnelige huset som ble oppført i 1853. Tømmerkassen har spor fra hele husets historie. Den viser blant annet tidligere vindusåpninger og døråpninger, det viser at huset en gang har fått økt takhøyden innvendig. Selv om tømmerkassen

ikke er synlig i kulturmiljøet er den svært viktig som kildemateriale, en brikke i Gamle Skudeneshavns historie. Det er tydelig når man går inn i huset i dag og kan lese husets historie ved å analysere konstruksjonen. Dersom tømmerkassen rives vil vi frata fremtidige generasjoner denne muligheten.

Eier allerede fått tillatelse til å rive store deler av bygningen, dette har blitt tillatt på bakgrunn av en forståelse av at tømmerkjernen i huset skulle bli stående. Det er en vesentlig forskjell på å rive deler av en bygning, og å rive hele huset. Ingen av delene tillates i utgangspunktet i Gamle Skudeneshavn.

Gamle Skudeneshavn har lang kultur for bevaring av bebyggelse, både av konstruksjon og utvendige bygningsdeler. De opprinnelige bygningene er svært viktige jf. § 4 i reguleringsplanen for Gamle Skudeneshavn *«Riving av bygninger helt eller delvis er ikke tillat.»*

Vi mener prinsippet om at man ikke river bygninger i Gamle Skudeneshavn står sterkt og fraråder at det gis tillatelse til å rive hele huset.

Vi har forståelse for at tømmeret er skadet flere steder og er i dårlig stand. Likevel mener vi det er reparasjon, gjenbruk og restaurering som er viktig i dette verdifulle området. Det er allerede tillatt å skifte ut store deler av den opprinnelige konstruksjonen med moderne konstruksjon. Vi mener tømmerkassen skal repareres med prinsippet «likt for likt» og at det må gis tilskudd til å dekke merkostnadene som dette fører til. Det må stilles krav til håndverkere med erfaring med tradisjonshåndverk.

Vi vil understreke at vi ikke sår tvil om at den tømrede delen av huset er i dårlig stand. Det er gjennomført flere endringer og reparasjoner opp gjennom årene og det er råteskader i flere deler av konstruksjonen, noe vedlagte foto viser. Det er en omfattende jobb å reparere konstruksjonen. Derfor mener vi Rogaland fylkeskommune må dekke hele merkostnaden som følger av bevaringen.

Dersom det likevel gis dispensasjon til å rive bygget, mener vi det må stilles krav til en profesjonell og detaljert oppmåling av hele huset, inkludert uthuset. Detaljer som vindusplassering, takutstikk, tykkelse på tak, hvordan heving av kjellermur skal gjennomføres mm. krever detaljkunnskap om bygningen før riving. Oppmålingen må fange opp alle detaljer slik at gjenoppbygging av en nøyaktig kopi vil være enkel å gjennomføre. Det bør avholdes jevnlig møter med kulturminnemyndighetene underveis i prosessen. Dersom gjenoppbyggingen blir feil skal det kreves retting, uansett om dette er omfattende.

Dersom det gis dispensasjon til riving mener kommuneantikvaren at Rogaland fylkeskommune må gi tilskudd til gjennomføringen av en slik oppmåling, da dette er vesentlig for å kunne oppnå en nøyaktig kopi.